NORAKSTS
Lieta Nr.A42757008
A4831-09/17

SPRIEDUMS
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2009.gada 17.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis V.Poķis,

piedalījās: pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Virama" pārstāvis, zvērināts advokāts Gvido Zemrībo,
atbildētāja – Latvijas Republikas pusē pārstāvošā iestāde – Ministru kabinets, kuru uz pilnvaras pamata pārstāvēja Zane Ķurzēna,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Virama" pieteikuma par administratīvā akta izdošanu, ar kuru valsts nekustamā īpašuma objekts Anglikāņu ielā 5, Rīgā tiktu nodots privatizācijai.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gad 10.augustā SIA „Virama" iesniedza iesniegumu par valsts īpašuma objekta Rīgā, Anglikāņu ielā 5 privatizāciju.

2008.gada 21.oktobrī, izskatot privatizācijas ierosinājumu, Ministru kabinets ar rīkojumu Nr.635 (prot.Nr.73 24.§) (turpmāk – Rīkojums) nolēma, atteikt nodot privatizācijai valstij piederošo nekustamo īpašumu Rīgā, Anglikāņu ielā 5 (nekustamā īpašuma kadastra Nr.01000080012), kas sastāv no zemes vienības 1137 m^2 platībā (zemes vienības kadastra apzīmējums 01000080012), divām bibliotēkas ēkām (būvju kadastra apzīmējumi 01000080012001 un 01000080012002) un darbnīcas (būves kadastra apzīmējums 01000080012003) (turpmāk - Nekustamai īpašums).

[2] 2008.gada 24.novembrī Administratīvajā rajona tiesā SIA „Virama" (turpmāk arī pieteicēja) iesniedza pieteikumu par administratīvā akta izdošanu, ar kuru valsts nekustamā īpašuma objekts Anglikāņu ielā 5, Rīgā tiktu nodots privatizācijai.

Pieteicēja Rīkojumu uzskata par nepamatotu, prettiesisku un atceļamu turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[2.1] Pieteicēja Nekustamā īpašuma privatizācijas ierosinājumu ir iesniegusi VAS „Valsts nekustamie īpašumi" 2006.gada 10.augustā, kas Privatizācijas aģentūras privatizācija ierosinājumu reģistrā reģistrēts 2006.gada 11.augustā ar Nr.1.200.

Tas nozīmē, ka pieteicēja ir, atbilstoši Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma (turpmāk arī – Privatizācijas pabeigšanas likums) 5.panta pirmajā daļai, ierosinājusi Nekustamā īpašuma privatizāciju.

[2.2] Ievērojot Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta un 5.panta nosacījumus, secināms, ka valsts īpašuma objekta privatizācijas ierosinājuma izskatīšanas gaitā Ministru kabinetam ir pienākums vērtēt divus kritērijus attiecībā uz īpašuma objekta nodošanu vai atteikumu to nodot privatizācijai. Šie divi kritēriji ir: 1) īpašuma objekta nepieciešamība valsts pārvaldes funkciju veikšanā vai 2) valsts komercdarbības veikšanai saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu.

Ievērojot Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 65.panta trešo daļu, lēmums par valsts vai pašvaldības īpašuma objektu nodošanu vai nenodošanu privatizācijai ir satura izvēles administratīvais akts. Līdz ar to šāds administratīvais akts attiecībā uz valsts īpašuma objektiem izdodams, ievērojot Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.pantā trešajā daļā notiektos ietvarus.

[2.3] Ministru kabinets, pieņemot Rīkojumu, atsaucoties uz Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešo un piekto daļu, norādot, ka Nekustamais īpašums nepieciešams valstij kultūras politikas īstenošanai – Latvijas Nacionālās bibliotēkas struktūrvienību (Komplektēšanas nodaļas, Kataloģizācijas nodaļas un Bibliogrāfijas institūta) nodrošināšanai ar darbam piemērotām telpām, kā arī uzskaitījis katras struktūrvienības likumos noteiktās funkcijas.

Taču Ministru kabinets Rīkojumā nav norādījis, ka Nekustamais īpašums ir nepieciešams komercdarbības veikšanai, kā arī nav norādījis, kādas konkrētas valsts pārvaldes funkcijas veikšanai Nekustamais īpašums ir nepieciešams. Jebkāda politikas īstenošana, tostarp politikas īstenošana, kā arī bibliotēkas nodrošināšana ar telpām nav uzskatāma par valsts pārvaldes funkciju vai uzdevumu. Arī Rīkojumā norādītās Latvijas Nacionālās bibliotēkas struktūrvienību funkcijas nav uzskatāmas par valsts pārvaldes funkcijām Valsts pārvaldes iekārtas likuma 9.panta izpratnē.

Ievērojot iepriekš minēto, pieteicēja norāda, ka Ministru kabinets Rīkojumā nav norādījis kādas valsts pārvaldes funkciju veikšanai Nekustamais īpašums ir nepieciešams. Līdz ar to Rīkojums ir prettiesisks.

[2.4] Rīkojumā norādīts, ka Nekustamā īpašuma sastāvā esošās telpas ir pielāgotas Nacionālās bibliotēkas struktūrvienību īpašajām vajadzībām – tās atbilst dokumentu uzglabāšanas noteikumiem – nodrošina nepieciešamos temperatūras, mitruma, kā arī drošības apstākļus krājumu uzglabāšanai.

Taču lietas faktiskie apstākļi ir pavisam atšķirīgi, proti, pieteicēja norāda, ka nekustamais īpašums neatbilst Nacionālās bibliotēkas struktūrvienības īpašajām vajadzībām, par ko liecina:

[2.4.1] pieteicējas rīcībā esošā informācija, ka Nekustamais īpašums apdraud bibliotēkā glabāto izdevumu saglabāšanu un bibliotēkas personāla un apmeklētāju dzīvību. Atbilstošu 1991.gada 1.aprīļa Arhitektūras – plānošanas uzdevumam Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēkas, arhitektūras pieminekļa

Anglikāņu ielā 5 (grupa 8, Nr.12, aizs.273) kapitālam remontam – restaurācijai ēkas ir celta 1795.gadā, nelielas pārbūves veiktas 19.gs. beigās un 20.gs. sākumā. Arhitektūras un plānošanas uzdevumā plānoto ēkas remontu atbildīgās pārvaldes iestādes nav īstenojušas un pat uzsākušas jau 17 gadus;

[2.4.2] Rīkojumā norādītais, ka Nekustamais īpašums saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 16.maija rīkojumu Nr.347 „Par programmu „Mantojums – 2018. Kultūras infrastruktūras uzlabošanas programma 2006. – 2018.gadam”” ir iekļauts kultūras objektu sarakstā, kurus paredzēts pilnībā atjaunot un attīstīt. Tas liecina nevis par to, ka Nekustamais īpašums ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju veikšanai, bet gan par to, ka tā tehniskais stāvoklis ir bibliotēkas vajadzībām neatbilstošs un nepieciešama tā atjaunošana;

[2.4.3] kā norādījis Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks „Latvijas Nacionālā bibliotēkas lasītavas, krātuves un darba telpas joprojām ir katastrofālās stāvoklī, kas pēdējo 18.gadu laikā nav uzlabojusies”.

[2.5] Sabiedrības interesēs ir gan bibliotēkas esošo materiālu uzglabāšana, gan arī pēc iespējas zemākas izmaksa tās veikšanai. Šajā gadījumā tas nozīmē nodot Nekustamo īpašumu privatizācijai, jo privātā persona apsaimniekos un uzturēs Nekustamo īpašumu pienācīgā kārtībā, turklāt nomas maksas izdevumi būs ievērojami mazāki, nekā visas ēkas atjaunošana. Bez tam jāņem vērā arī tas, ka tajā esošie materiāli tiks pārvietoti uz jauno Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēku.

Turklāt saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju” 23.panta 15.punktu privatizācijas noteikumos ietverami zemes lietošanas (īpašuma) tiesību nosacījumi, savukārt saskaņā ar šī panta 19.punktu privatizācijas noteikumos var iekļaut arī citus noteikumus un garantijas, kas nepieciešamas objekta privatizācijai. Ievērojot iepriekš minētās normas, Ministru kabinetam bija iespējams pieņemt administratīvo aktu, kas mazāk ierobežo indivīda tiesības, privatizācijas noteikumos norādot, piemēram, ka personai, kas privatizēs Nekustamo īpašumu, tas ir jāuztur, kā arī jāuztur tajā izvietotās Latvijas Nacionālās bibliotēkas nodaļas līdz brīdim, kad tajās esošie materiāli un krājumi tiek pārvietoti uz jauno Latvijas Nacionālo bibliotēkas ēku.

Ievērojot iepriekš minēto, pieteicēja secina, ka Nekustamais īpašums nav nepieciešams valsts pārvaldes funkciju veikšanai, tādējādi Rīkojums uzskatāms par prettiesisku un ir atceļams.

[3] 2009.gada 5.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Ministru kabineta (turpmāka arī atbildētājs) paskaidrojums par pieteikumu, norādot, ka atbildētājs pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu šādu apsvērumu dēļ.

[3.1] Rīkojums ir pieņemts saskaņā ar Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešo daļu.

Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta piektā daļa noteic, ka tikai Ministru kabinets var pieņemt lēmumu par atteikumu nodot privatizācijai

valsts īpašuma objektu, likuma 5.panta otrās daļas 2.punktā minēto apbūvētu zemesgabalu, kā arī neapbūvētu zemesgabalu. Ministrijas vai citas institūcijas iebildumi pret konkrētā valsts īpašuma nodošanu privatizācijai nevar būt par pamatu tam, lai šā valsts īpašuma privatizācijas ierosinājumu Ministru kabinets neizskatītu pēc būtības. Lēmumā par atteikumu nodot privatizācijai valsts īpašuma objektu, likuma 5.panta otrās daļas 2.punktā apbūvēto zemes gabalu, kā arī neapbūvētu zemesgabalu norādāms, kuras valsts pārvaldes funkcijas veikšanai vai kādas komercdarbības veikšanai attiecīgais objekts vai zemesgabals nepieciešams.

Tādējādi no piemērotajām tiesību normām izriet, ka pieņemto lēmumu par īpašuma objekta privatizāciju, ir jāvērtē, vai šis objekts ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju veikšanai, un likumdevējs Ministru kabinetam ir deleģējis jautājuma izlemšanu par īpašuma objekta nodošanu privatizācijai.

Pieņemot Privatizācijas pabeigšanas likumu, valsts neparedzēja, ka visi valsts vai pašvaldības īpašuma objekti tiks privatizēti un tādējādi valsts īpašums kā tiesību institūts beigtu pastāvēt. Minētā likuma mērķis nebija atbrīvoties no valsts īpašuma, bet gan tiesiskā ceļā radīt iespēju, kādai privātpersonai, iesniedzot attiecīgu iesniegumu, var ierosināt valsts vai pašvaldību īpašuma objekta privatizācijas nepieciešamības izvērtēšanu. Privatizācijas pabeigšanas likumā likumdevējs noteica tiklīdz tiek saņemts kāda valsts vai pašvaldības īpašuma objekta privatizācijas ierosinājums, valstij vai pašvaldībai ir pienākums izvērtēt tā nepieciešamību valsts pārvaldes funkciju vai komercdarbības veikšanai. Tādējādi valsts radīja iespēju privātpersonām ierosināt valstij un pašvaldībai nevajadzīgu īpašuma objektu atsavināšanu, bet tajā pašā laikā uzdeva motivēt valsts pārvaldes funkciju vai komercdarbības veikšanai nepieciešamo īpašuma objektu saglabāšanas nepieciešamību.

Tādējādi no piemērojamām tiesību normām izriet, ka, pieņemot lēmumu par īpašuma objekta privatizāciju, ir jāvērtē, vai šis objekts ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju veikšanai, un likumdevējs Ministru kabinetam ir deleģējis jautājuma izlemšanu par īpašuma objekta nodošanu privatizācijai.

Privatizācijas pabeigšanas likums faktiski piešķīra privātpersonām tikai tiesības ierosināt valsts pašvaldības īpašuma objektu privatizāciju, tas ir, piešķīra tiesības vērsties valsts pārvaldē ar konkrēta satura iesniegumu. Taču Privatizācijas pabeigšanas likums un likums „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" neparedzēja privātpersonu tiesības prasīt valsts pārvaldei noteikta satura administratīvā akta izdošanu. Privatizācijas pabeigšanas likumā un likumā „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" noteiktā kārtībā paredzēja, ka pēc privatizācijas ierosinājuma saņemšanas valsts un pašvaldība, izmantojot savu rīcības brīvību, lemj par īpašuma objekta nodošanu vai nenodošanu privatizācijai.

Privatizācijas pabeigšanas likumā ir ietverti stingri kritēriji saskaņā ar kuriem vērtējama valsts vai pašvaldības īpašuma objekta iespējamā saglabāšana valsts vai pašvaldības īpašumā vai arī tā nodošana privatizācijai.

Pamatojoties uz minēto, atbildētājs secina, ka tiesību normas, uz kurām atsaukusies pieteicēja, nenosaka Ministru kabinetam pienākumu pieņemt pieteicējai labvēlīgu lēmumu.

[3.2] Pieņemot lēmumu par īpašuma objekta nodošanu privatizācijai, ir svarīgi izvērtēt, vai konkrētais objekts kalpo tam mērķim, kuram to izmanto attiecīgās nozares ministrija, un vai nekustamā īpašuma izmantošanas mērķis saskan ar attiecīgās nozares ministrijas funkcijām.

Atbildētājs norāda, ka nekustamais īpašums ir nepieciešams valstij kultūras politikas īstenošanai – Latvijas Nacionālās bibliotēkas struktūrvienību (Komplektēšanas nodaļa, Kataloģizācijas nodaļa un Bibliogrāfijas institūts) nodrošināšanai ar darbam piemērotām telpām.

Nekustamais īpašuma atrodas Kultūras ministrijas pārraudzībā esošās nacionālas nozīmes valsts kultūras iestādes – Latvijas Nacionālās bibliotēkas – pārvaldīšanā un tiek izmantots Latvijas Nacionālās bibliotēkas struktūrvienību nodrošināšanai ar darbam piemērotām telpām.

Saskaņā ar likuma „Par Latvijas Nacionālo bibliotēku" 1.panta pirmo daļu un 3.panta otro daļu Latvijas Nacionālā bibliotēka ir Latvijas Republikas vispārpieejama universāla zinātniskā bibliotēka, kas kalpo visas nācijas intelektuālajai attīstībai, tās krājumos esošie vēstures un kultūras pieminekļi – retās grāmatas, rokraksti un citi dokumenti – tiek glabāti un izmantoti saskaņā ar likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību" un likumu „Par arhīviem".

Latvijas Nacionālajai bibliotēkai nekustamais īpašums ir nepieciešams, lai atbilstoši normatīvo aktu prasībām nodrošinātu likuma „Par Latvijas Nacionālo bibliotēku" 6. un 7.pantā, Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.436 „Latvijas Nacionālās bibliotēkas nolikums" 3.punktā, kā arī Obligāto eksemplāru likuma 4., 5., 7., 8., 9. un 10.pantā deleģēto funkciju īstenošanu.

Valsts īpašuma objekta sastāvā esošās telpas, kuras tiek izmantotas Latvijas Nacionālās bibliotēkas struktūrvienību izveidošanai, ir īpaši pielāgotas Latvijas Nacionālās bibliotēkas struktūrvienību īpašajām vajadzībām – tās atbilst dokumentu uzglabāšanas noteikumiem – nodrošina nepieciešamos temperatūras, mitruma, kā arī drošības apstākļus krājumu uzglabāšanai.

Līdz ar to atbildētājs secina, ka saglabājot valsts īpašumā minēto nekustamo īpašumu, tiktu ietaupīti valsta budžeta līdzekļi, kas būtu nepieciešami jaunu telpu nomai un pielāgošanai Latvijas Nacionālās bibliotēkas struktūrvienību īpašajām vajadzībā.

[3.3] Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.pantā ietvertajiem valsts pārvaldes principiem valsts pārvaldes darbojas sabiedrības interesēs. Saglabājot nekustamo īpašumu valsts īpašumā, tiks nodrošināta sabiedrības interesēm atbilstoša valsts funkciju veikšana.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 6. un 9.pantu valsts pārvalde ir organizēta vienotā hierarhiskā sistēmā un Ministru kabineta vadībā pilda izpildvaras administratīvās funkcijas, kas sastāv no atsevišķiem pārvaldes uzdevumiem un atbildības par to izpildi. Saskaņā ar minētā likuma

10.panta trešo, piekto, sesto un desmito daļu valsts pārvalde darbojas sabiedrības interesēs, ievēro labas pārvaldības principu un savā darbībā pastāvīgi pārbauda un uzlabo sabiedrības sniegto pakalpojumu kvalitāti kā arī tās darbība tiek organizēta pēc iespējas efektīvi.

Ja nekustamais īpašums kļūtu par privātīpašumu, telpu nomas maksa atbilstu komersanta peļņas gūšanai pielīdzinātām nekustamā īpašuma tirgus cenām. Latvijas Nacionālās bibliotēkas rīcībā nav citu atbilstošu telpu Komplektēšanas nodaļas, Kataloģizācijas nodaļas un Bibliogrāfijas institūta izvietošanai, līdz ar to Latvijas Nacionālās bibliotēkas struktūrvienību darbības nodrošināšanai nepieciešamo telpu nomāšana būtu saistīta ar papildu izdevumiem no Latvijas Nacionālās bibliotēkas finanšu līdzekļiem, kas tai piešķirti no valsts budžeta.

[3.4] Atbildētājs norāda, ka pieteicējas argumenti faktiski ir vērsti uz lietderības apsvērumu vērtēšanu, bet tas neietilpst tiesas kompetencē. Tiesas pienākums ir izvērtēt, vai Ministru kabinets Rīkojumā ir ņēmis vērā visus APL 66.panta pirmajā daļā noteiktos lietderības apvērumus.

Saskaņā ar Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.pantu Ministru kabinetam ir pienākums jebkuru privatizācijas ierosinājumu izskatīt un izdot satura izvēles administratīvo aktu (APL 65.panta trešā daļa). Attiecībā uz pieteicējas iesniegto privatizācijas ierosinājumu par nekustamā īpašuma nodošanu privatizācijai Ministru kabinets 2008.gada 21.oktobrī izdeva rīkojumu Nr.635 (prot.Nr.73 24.§), atsakot nekustamo īpašumu nodot privatizācijai.

[3.5] Atsakot nodot privatizācijai nekustamo īpašumu, samērīguma princips tiek ievērots un tiek sasniegts sabiedrības interesēm atbilstošs un tiesisks mērķis.

Ministru kabinets rīkojuma Nr.635 (prot.Nr.73 24.§) izdošana un atteikums nodot nekustamo īpašumu privatizācijai nekādā mērā neierobežo pieteicējas tiesības vai tiesiskās interese, jo valsts un pašvaldības īpašuma objektu privatizācijas procesa ierosināšanas stadijā pieteicējai ir tikai tiesības uz administratīvo aktu, tas ir, tiesības sagaidīt no valsts vai pašvaldības administratīvā akta izdošanu, taču pieteicējai nav tiesības no Ministru kabineta pieteicējas interesēm atbilstoša administratīvā akta izdošanu.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis prasījumu uzturēja saskaņā ar pieteikumā norādīto motivāciju. Papildus norādīja arī uz procesuālām kļūdām administratīvā akta izdošanā, - ievērojams termiņa kavējums, lēmuma projektu nav sagatavojusi Privatizācijas aģentūra, bet Valsts akciju sabiedrība „Valsts nekustamie īpašumi”.

[5] Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz administratīvajā aktā un paskaidrojumos norādītajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus to kopsakarībā ar administratīvā procesa dalībnieku argumentiem un paskaidrojumiem, secina, ka pieteikums nav pamatots un tādēļ ir noraidāms.

[7] Lietā ir konstatēti turpmāk norādītie faktiskie apstākļi.

[7.1] 2006.gada 10.augustā pieteicēja iesniedza privatizācijas ierosinājumu Privatizācijas aģentūrai (*lietas 14.lapa*). Ierosinājumā lūgts nodot privatizācijai valstij piederošo īpašuma objektu, kura adrese ir Anglikāņu iela 5, Rīgā.

[7.2] 2008.gada 8.maijā VAS „Valsts nekustamie īpašumi" nosūtīja pieteicējai Ministru kabienta rīkojuma projektu „Par atteikumu nodot privatizācijai nekustamo īpašumu Rīgā, Anglikāņu ielā 5" (*lietas 15.-20.lapa*). Pavadvēstulē norādīts, ka pieteicējai ir tiesības paust savu viedokli un argumentus.

[7.3] 2008.gada 22.maijā pieteicēja sniedza izvērstus paskaidrojumus, norādot savus iebildumus pret sagatavoto projektu (*lietas 21.-24.lapa*). Pieteicējas paustā argumentācija saskan ar pieteicējas pieteikumā norādīto argumentāciju (*skatīt sprieduma 2.1-2.5. punktus*).

[7.4] 2008.gada 21.oktobrī Ministru kabients pieņēma rīkojumu Nr.635 „Par atteikumu nodot privatizācijai nekustamo īpašumu Rīgā, Anglikāņu ielā 5" (*lietas 25.-29.lapa*).

[8] Saskaņā ar Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešo daļu, Ministru kabinets vai pašvaldības dome (padome), lemjot par valsts vai pašvaldības īpašuma objekta, kā arī apbūvēta un neapbūvēta zemesgabala nodošanu privatizācijai, izvērtē, vai attiecīgais objekts vai zemesgabals ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju vai valsts vai pašvaldības komercdarbības veikšanai saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu.

Rīkojums pamatots ar faktu, ka Nekustamais īpašums nepieciešams valstij kultūras politikas īstenošanai – Latvijas Nacionālās bibliotēkas struktūrvienību (Komplektēšanas nodaļas, Kataloģizācijas nodaļas un Bibliogrāfijas institūta) nodrošināšanai ar darbam piemērotām telpām.

[9] Izvērtējot lietā esošos dokumentus un dalībnieku paskaidrojumus, tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par faktu, ka Nekustmā īpašumā atrodošās ēkas izmanto Latvijas Nacionālās biblitēkas struktūrvienības,- Komplektēšanas nodaļa, Kataloģizācijas nodaļa un Bibliogrāfijas institūts.

Saskaņā ar likuma „Par Latvijas Nacionālo bibliotēku" 1.panta pirmo daļu un 3.panta otro daļu Latvijas Nacionālā bibliotēka ir Latvijas Republikas vispārpieejama universāla zinātniska bibliotēka, kas kalpo visas nācijas intelektuālajai attīstībai.

Līdz ar to tiesas vērtējumā ir konstatējams fakts, ka šobrīd Nekustamais īpašums pamatā tiek izmantots valsts pārvaldes funkciju

pildīšanai,- sabiedrības nodrošināšana ar informācijas saņemšanu, kas nodrošina nācijas kultūras attīstību.

[10] Saskaņā ar 2007.gada 26.aprīļa valsts zemes nomas līgumu teritorijas daļa 308 m^2 apjomā ir nodota nomā pieteicējai vasaras kafejnīcas ierīkošanai.

Minētais fakts tiesas vērtējumā nemaina tiesas secinājumu, ka Nekustamais īpašums pamatā tiek izmantots valsts pārvaldes funkciju izpildes nodrošināšanai, jo ēku izmantošana ir tieši saistīta ar informācijas publiskās pieejamības nodrošināšnu sabiedrībai (informācijas apstrāde un uzglabāšana).

[11] Tiesas vērtējumā nav pamatots pieteicējas arguments, ka Latvijas Nacionālās bibliotēkas struktūrvienības,- Komplektēšanas nodaļa, Kataloģizācijas nodaļa un Bibliogrāfijas institūts neveic valsts pārvaldes funkcijas.

Rīkojumā ir norādītās tiesību normas, kuru izpildes nodrošināšnu veic konkrētās struktūrvienības (*skatīt Rīkojuma 3.3.1.- 3.3.3punktus*).

Kultūras mantojuma saglabāšana un dažādu informācijas plūsmu apstrāde un publiskās pieejamības nodrošināšana ir paredzēta likumā „Par Latvijas Nacionālo bibliotēku“. Veids kādā to valsts realizē ir likumdevēja un valsts pārvaldes ziņā. Konkrētajā situācijā likumdevējs ir nolēmis izveidot noteiktu struktūrvienību, kura realizē likumā „Par Latvijas Nacionālo bibliotēku“ noteiktos uzdevumus.

[12] Tiesas vērtējumā nav nozīmes arī faktam, ka ir uzsākta Latvijas Nacionālās biblotēkas būvniecība. Līdz būvniecības nobeigumam un jauno telpu iekārtošanai nav pamata uzskatīt, ka Nekustamais īpašums nav nepieciešams valsts pārvaldes funkciju veikšanai.

[13] Izvērtējot Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta trešo daļu, tiesa secina, ka likumdevējs ir devis iespēju Ministru kabinetam izvērtēt ikvienu privatizācijas ierosinājumu un pieņemt atbilstošāku lēmumu, tātad – izdot satura izvēles administratīvo aktu. Saskaņā ar APL 65.panta trešo daļu, iestādei, izdodot šādu aktu, tā saturs jānosaka pamatojoties uz lietderības apsvērumiem piemērojamās tiesību normas ietvaros.

Tiesa var pārbaudīt tikai to, vai valsts pārvalde, izmantojot savu rīcības brīvību, ir rīkojusies tiesiski. Valsts pārvaldes rīcības brīvība nav izmantota tiesiski, ja tā ir kļūdaina. Līdz ar to tiesai ir jāpārbauda iespējamās rīcības brīvības izmantošanas kļūdas. Principā iespējami trīs kļūdu veidi: rīcības brīvības neizmantošana, rīcības brīvības pārsniegšana un rīcības brīvības nepareiza izmantošana (*sk. Administratīvo lietu departamenta 2004.gada 7.septembra spriedumu lietā Nr.SKA-120 7.punkts, Augstākās tiesas Senāta 2004.gada 26.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-179 12.punkts).*

Tiesas kompetencē nav pārbaudīt, vai Ministru kabineta izvēle ir vienīgais pareizais risinājums. Izvēles brīvība nosaka, ka pārvaldei ir zināmas tiesības pēc saviem ieskatiem izvēlieties vienu no vairākiem tiesiski pareiziem risinājumiem. Savukārt tiesa izvērtē Rīkojuma tiesiskumu atbilstoši likumdošanā norādītajiem kritērijiem.

[14] Izvērtējot Rīkojuma tiesiskumu, tiesa konstatē, ka Rīkojums ir pamatots, proti, Ministru kabinets ir norādījis konkrētu valsts pārvaldes funkciju, kuras realizācijai nekustamais īpašums ir nepieciešams. Lietā nav arī strīda par faktu, ka Nekustamais īpašums faktiski tiek izmantots šīs funkcijas realizācijai.

Tiesas vērtējumā gadījumos, kad ir konstatējams fakts, ka konkrētais objekts pamatā jau tiek izmantots valsts pārvaldes funkciju pildīšanai, šāda objekta nenodošana privatizācijai ir pamatota. Pieteicējas un citu pretendentu intereses iegūt Nekustamo īpašumu savā īpašumā nevar atzīt par nozīmīgākām pār sabiedrības interesēm panākt sabiedrības intelektuālu attīstību, kas tiek realizēta, izmantojot publisku pieejamību informācijas resursiem (tai skaitā attīstot bibliotēku sistēmu).

[15] Pieteicēja ir norādījusi arī uz procesuāliem pārkāpumiem lietas izskatīšanā,- termiņa kavējumu administratīvā akta izdošanai un faktu, ka Rīkojuma projektu nav sagatavojusi Privatizācijas aģentūra.

Tiesas vērtējumā minētie iebildumi nevar novest pie pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanas turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[15.1] Saskaņā ar Privatizācijas pabeigšanas likuma Pārejas noteikumu 12.punktu Ministru kabinets šā likuma 6.panta otrajā daļā minēto lēmumu par nodošanu privatizācijai vai pamatotu atteikumu par privatizācijas ierosinājuma noraidīšanu pieņem 40 mēnešu laikā no privatizācijas ierosinājuma saņemšanas dienas par tiem privatizācijas ierosinājumiem, kuri saskaņā ar šā likuma 5.panta pirmo, ceturto un piekto daļu reģistrēti Privatizācijas reģistrā no 2006.gada 1.jūlija.

Ņemot vērā, ka Rīkojums ir pieņemts ievērojot 40 mēnešu termiņu, tiesas vērtējumā nav konstatējams patreizējā likuma redakcijā norādītā termiņa kavējums.

Bez tam termiņa kavējums no iestādes puses pats par sevi nerada tiesības saņemt labvēlīgu administratīvo aktu. Termiņa kavējuma gadījumā personai ir tiesības iesniegt sūdzību APL 64.panta kārtībā tiesā, tādejādi nodrošinot savu interešu aizsardzību saistībā ar procesuālā termiņa ievērošanu.

[15.2] Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta pirmā daļa nosaka, ka Privatizācijas aģentūra sagatavo Ministru kabineta lēmuma projektus par objektiem, kas tiek nodoti privatizācijai. Konkrētajā gadījumā īpašumu apsaimniekojošās ministrijas iestāde konstatēja, ka objekts nav nododams privatizācijai, līdz ar to Rīkojuma projekta izstrāde netika nodota Privatizācijas aģentūrai.

Tiesas vērtējumā likumā noteiktā kārtība ir loģiski pamatota, jo iestādes, kuras izmanto īpašumu, pārzina savus īpašuma objektus un to izmantošanas nepieciešamību valsts pārvaldes funkciju nodrošināšanai. Tādejādi tikai pēc tam, kad tiek konstatēts fakts, ka īpašums nav nepieciešams konkrētajai ministrijai tās funkciju pildīšanai, tālāk ir lemjams par to, kādā kārtībā īpašums ir privatizējams.

Apsvērums, ka konkrētā ministrija ir ieinteresēta saglabāt savus īpašumus un tādēļ var neobjektīvi izvērtēt privatizācijas ierosinājumu, tiesas ieskatā nav izšķirošs, lai konstatētu procesuālus pārkāpumus. Konkrētās ministrijas viedokļa uzklausīšana jebkurā procesa veidā būs nozīmīga, savukārt tās objektivitātes pārbaudi var veikt gan Ministru kabinets, gan arī tiesa pēc tam.

Līdz ar to tiesas vērtējumā nav saskatāms procesuāls pārkāpums Rīkojuma sagatavošanas procesā.

[16] Apkopjot iepriekš minēto, tiesa konstatē, ka Ministru kabinets, pieņemot Rīkojumu, ir pamatoti konstatējis, ka objekts pašreiz ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju pildīšanai, kā arī nav izdarījis kļūdas lietderības apsvērumos. Līdz ar to tiesa secina, ka pieteicējas prasījums nav pamatots un tādēļ ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 254.panta pirmo daļu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Virama” pieteikumu par administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu nodots privatizācijai nekustamais īpašums Rīgā, Anglikāņu ielā 5.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis *(paraksts)* V.Poķis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

Tiesnesis_____V.Poķis
Rīgā, 2009.gada 17.jūnijā.